

REGION POMERA GRANICE

VUKOVIC & PARTNERS
Advokatska kancelarija - Law firm

REGION POMERA GRANICE - CRNA GORA USVOJILA ZAKON O ISTOPOLNOM PARTNERSTVU

Zakon o životnom partnerstvu lica istog pola (u daljem tekstu: **Zakon**), koji je u poslednjih nekoliko godina tema rasprava na političkoj pozornici Crne Gore i koji pre godinu dana, 31. jula 2019. godine nije dobio potrebnu većinu, dana 01.07.2020. godine konačno je izglasan u Skupštini Crne Gore. Zakon je stupio na snagu dana 15.07.2020, godine, a počće da se primenjuje nakon proteka godinu dana od dana stupanja na snagu.

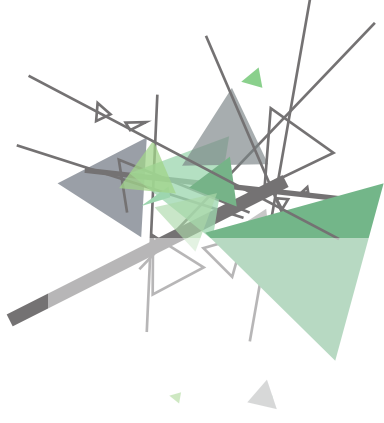
Zakonom se najpre uređuje način zaključenja i prestanka životnog partnerstva lica istoga pola, vođenje registra partnerstva, dok se dalje odredbe Zakona odnose na zajednički život osoba istog pola, kao i na njihova osnovna životna prava i dužnosti. Budući da se ova prava i dužnosti kao takva javljaju u svakodnevici života, prirodno ih je propisati partnerima koji žive zajedno, tj. licima koja su zaključila partnerstvo.

Imajući u vidu komplikovanost funkcionisanja u zajednici koja nije priznata niti od društva, niti od strane prava, Zakonom je istopolnim partnerima omogućeno da uživaju ista prava kao heteroseksualni partneri, uz određena zakonska ograničenja – istopolnim partnerima će biti priznat veoma mali obim prava u odnosu na decu. Naime, Zakon istopolne životne partnere identifikuje kao "zajednicu života dve osobe istog pola", a u kojoj zajednici nije moguće uspostavljanje starateljstva, hraniteljstva ili usvajanja dece. Iako ne mogu da usvajaju decu, Zakon dozvoljava da se zajedno staraju o deci jednog od partnera, a predviđa i obavezu jednog od njih da se stara o detetu drugog ukoliko nema bližeg srodnika.

Zakon detaljno reguliše imovinske odnose, kao i međusobno izdržavanje, a istopolni partneri su takođe dobili i pravo nasleđivanja i starateljstva nad decom koju već imaju. Primera radi, istopolni partneri će imati mogućnost zajedničkog vlasništva, poseta u bolnicama u hitnim slučajevima ili donošenja hitnih odluka uz obaveštenje, odnosno svakodnevnih odluka u vezi sa detetom partnera uz njegovu saglasnost. Takođe, dobili su mogućnost da ostvaruju prava iz zdravstvene i socijalne zaštite po osnovu partnerstva.

Predsednik Vlade Crne Gore izjavio je da je donošenje Zakona veliki iskorak u pravom smeru za crnogorsko društvo, njegovu demokratsku zrelost i proces integracije, kao i da su ravnopravnost i jednaka prava za sve osnov ljudskih i evropskih vrednosti, te da u Crnoj Gori nema i ne treba da bude mesta za diskriminaciju po osnovu seksualnog opredeljenja. Takođe, organizacija LGBTI (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender/Transsexual and Intersex) forum progres je usvajanje Zakona ocenila kao istorijski korak u borbi za ljudska prava LGBTI osoba u Crnoj Gori.

STANJE U REGIONU

1. Hrvatska

- 2014. godine donet je Zakon o životnom partnerstvu i istopolnim parovima kojim Zakonom je omogućeno sklapanje životnog partnerstva, po kom istopolni partneri imaju ista zakonska prava kao i heteroseksualne osobe u braku, ali bez mogućnosti usvajanja dece;
- 2018. godine donet je novi Zakon o usvajanju i isključuje istopolne parove kao moguće usvojitelje;
- 2019. godine paru iz Zagreba je sud dozvolio da postanu hranitelji dece bez roditeljskog staranja.

1. Slovenija

- 2017. godine je odobrila istopolne brakove, a istopolni partneri se smatraju članovima uže porodice.

2. Bosna i Hercegovina

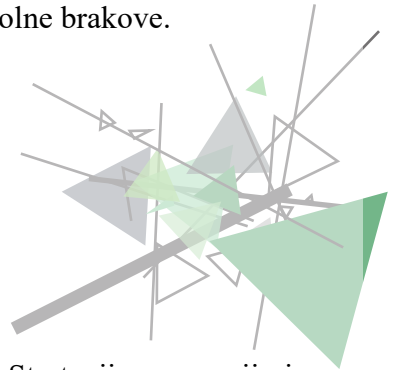
- Vlada Federacije BiH je u oktobru 2018. godine donela Zaključak o formiranju radne grupe koja bi radila na izradi ovakvog zakona, a koja je imenovana krajem januara ove godine. Radna grupa je sa radom trebalo da počne u aprilu, što je odloženo zbog pandemije korona virusa;
- Vlada Republike Srpske nije ni razmatrala ovu inicijativu i ne priznaje istopolne brakove.

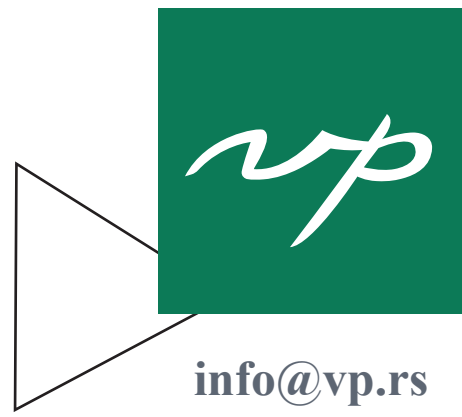
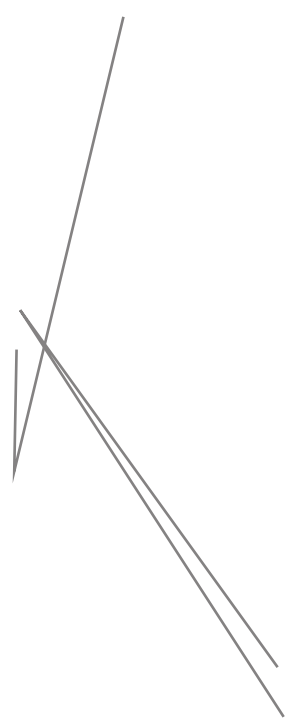
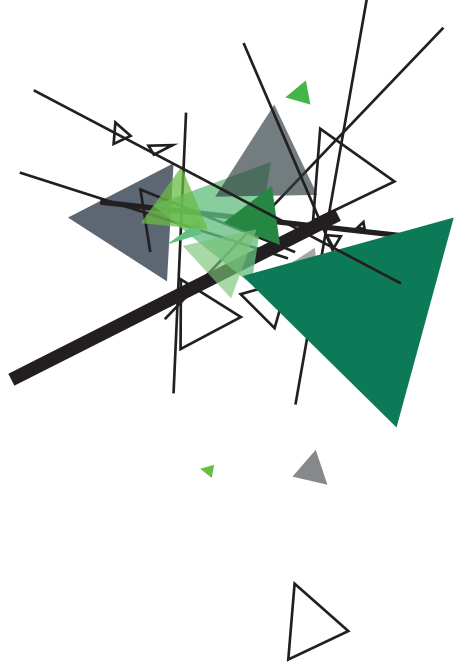
3. Severna Makedonija

- Ne priznaje istopolne brakove.

4. Srbija

- 2013. godine doneta je Strategija prevencije i zaštite od diskriminacije;
- 2014. godine Vlada Republike Srbije usvojila je Akcioni plan za primenu Strategije prevencije i zaštite od diskriminacije za period od 2014. do 2018. godine, a koji je, između ostalog, predviđao da će skupština do 2017. godine doneti Zakon o registrovanom partnerstvu osoba istog pola. Do toga ipak nije došlo, ali donošenje Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola u Crnoj Gori, može biti podsticaj za Srbiju da usvoji sličan pravni akt.
- Profesor Miodrag Orlić, član komisije za izradu Građanskog zakona navodi da se regulisanje istopolnih brakova nalazi se u nacrtu ovog zakona kao važno pitanje, čija izrada je gotova i koji je predat Vladi Republike Srbije, a koja posle izbora treba dalje da ga prosledi Narodnoj skupštini na usvajanje.

info@vp.rs

www.vp.rs

